

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۳

جمعه ۱۴۰۱/۱۰/۰۲

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درسه‌را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۵	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی ۱	۱۵	۲۱	۳۵	۱۵ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ ایران و جهان ۱	۱۰	۴۶	۵۵	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۰	۵۶	۶۵	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۶۶	۷۵	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۷۶	۸۵	۱۰ دقیقه

۱- اگر $x=2$ یکی از ریشه‌های معادله $\frac{2x}{x-a} + \frac{x+a}{x} = \frac{4x+3}{x^2-ax}$ باشد، ریشه دیگر معادله کدام است؟ ($a > 0$)

- (۱) $-\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) $-\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{2}{3}$

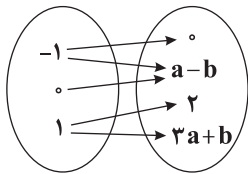
۲- یک آلیاژ متشکل از قلع و روی، شامل ۶۰ درصد قلع است. اگر این آلیاژ ۳۰۰ گرم روی داشته باشد، با اضافه کردن چند گرم قلع، آلیاژ جدید شامل ۳۰ درصد روی می‌شود؟

- (۱) ۲۵۰ (۲) ۲۰۰ (۳) ۱۵۰ (۴) ۳۰۰

۳- برای آینه کاری یک تالار، ۲ استاد مشغول به کار هستند. اگر استاد اول به تنهایی کار را ۵ روز زودتر از استاد دوم به پایان برساند و هر دو با هم ۴ روز زودتر از زمانی که فقط استاد اول کار کند، آینه کاری را به اتمام برسانند، استاد دوم به تنهایی در چند روز این کار را انجام می‌دهد؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۱۵ (۳) ۲۰ (۴) ۶

۴- اگر نمودار ون مقابل نمایشگر یک تابع باشد، حاصل (ab) کدام است؟

- (۱) ۱

- (۲) $\frac{1}{4}$

- (۳) ۴

- (۴) $\frac{1}{2}$

۵- در چه تعداد از روابط زیر، y تابعی بر حسب x است؟

(د) $x^2 + y^2 = 1$

(ج) $|x| + |y| = 0$

(ب) $y^2 = x - 1$

(الف) $x^2 = \sqrt{y} - 1$

- (۴) ۳

- (۳) ۲

- (۲) ۱

- (۱) صفر

۶- اگر f تابعی از $\{-2, -1, 1\}$ به $\{1, -1, 5\}$ باشد، کدام ضابطه می‌تواند مربوط به تابع f باشد؟

(۴) $y = x^2 - x - 1$

(۳) $y = x^2 - 2$

(۲) $y = x^2 - 2x$

(۱) $y = x - 2$

۷- اگر $f(x) = \frac{x+1}{x-2}$ و $g = \{(-1, 0), (1, 2), (0, \frac{1}{2})\}$ باشد، حاصل $\frac{f(g(0))}{2f(0) + 3g(-1)}$ کدام است؟

- (۴) ۲

- (۳) $-\frac{1}{3}$

- (۲) $\frac{1}{2}$

- (۱) ۱

۸- تابع $f: A \rightarrow B$ که $A = \{x \in \mathbb{Z} \mid |x| < 2\}$ باشد، به هر عضو A ، یک واحد کم‌تر از نصف مجذور آن را نسبت می‌دهد. مجموع اعضای برد f کدام است؟

- (۱) -2 (۲) $-\frac{3}{2}$ (۳) $-\frac{1}{2}$ (۴) صفر

۹- برد تابع $f(x) = |x| - 1$ برابر با \mathbb{N} است. دامنه f کدام است؟

- (۱) $\mathbb{Z} - \{0\}$ (۲) \mathbb{N}
(۳) $\{x \in \mathbb{Z} \mid |x| \geq 1\}$ (۴) $\{x \in \mathbb{Z} \mid |x| \geq 2\}$

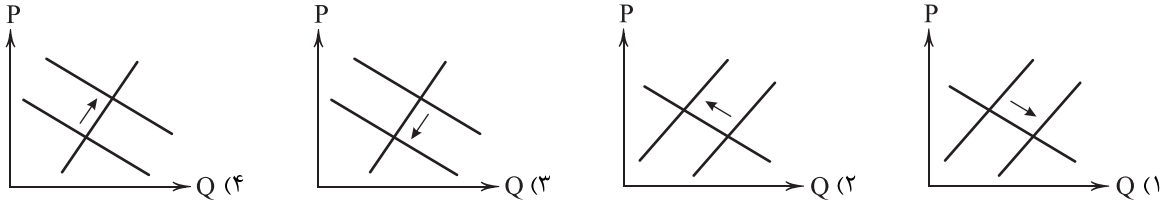
۱۰- در تابع خطی f ، اگر $f(1) = 3 = 2f(0)$ باشد، $f(-1)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{5}{2}$ (۲) $\frac{7}{2}$ (۳) $\frac{9}{2}$ (۴) $\frac{3}{2}$

۱۱- قیمت کالایی در سال گذشته تغییری نکرده است، اما دولت تصمیم به افزایش پایه حقوق به میزان ۱۰٪ گرفته است. در رابطه با این موضوع چه تغییری در منحنی تقاضای این کالا با فرض «پست» بودن آن ایجاد می‌شود؟

۱۲- دولت‌ها چگونه با فعالیت خود، موجب بهبود عملکرد بازار می‌شوند؟

(۱) هر جامعه‌ای نیاز به امنیت دارد. دولت‌ها با تعریف قوانینی و ایجاد نیروهای مثل ارتش، امکان فراهم آمدن این امنیت را برای جامعه فراهم می‌کنند و نیاز مردم را برطرف می‌کنند.

(۲) دولت‌ها با صادر کردن اطلاعاتی متنوع در زمینه‌های مختلف می‌کوشند تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های مورد نیاز برای انجام یک معامله را میان دو طرف آن تضمین و فراهم کند تا کسی مورد کلاهبرداری قرار نگیرد.

(۳) برخی کالاها متعلق به همگان هستند، مثل پارک و ...؛ این کالاها که کالاهای عمومی نامیده می‌شوند، تحت مدیریت دولت می‌باشند و دولت تضمین می‌کند که کسی مانع استفاده فرد دیگر از آن‌ها نشود.

(۴) برای راه‌اندازی یک کسب و کار مثل یک شرکت تولید دارو، افراد نیاز دارند تا مجوزهای قانونی را برای راه‌اندازی کسب و کار خود از دولت دریافت کنند. در حقیقت این مجوزها اجازه نظارت دولت بر شرکت‌ها را می‌دهد.

۱۳- کدام گزینه پاسخ درست و کاملی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

الف) دولت‌ها تلاش می‌کنند تا با تنظیم الگوی درآمد - هزینه از جلوگیری کنند.

ب) اولین هدف از دریافت مالیات چیست؟

ج) کدام یک مثالی از انحصار قانونی به شمار می‌رود؟

(۱) الف: مازاد بودجه ب: کاهش نابرابری‌های اجتماعی ج: شرکت توانیر

(۲) الف: کمبود بودجه ب: افزایش درآمد ج: شرکت‌های خودروبی

(۳) الف: مازاد بودجه ب: کاهش نابرابری‌های اجتماعی ج: شرکت‌های خودروبی

(۴) الف: کمبود بودجه ب: افزایش درآمد ج: شرکت توانیر

۱۴- کدام گزینه، از علل اهمیت تجارت جهانی برای کشورها نیست؟

(۱) یکسان نبودن دسترسی کشورها به منابع و عوامل تولید

(۲) تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی

(۳) یکسان نبودن دسترسی کشورها به فناوری‌های لازم

(۴) تفاوت در نیاز به کالاهای چندملیتی

۱۵- کدام عبارت‌ها در ارتباط با منحنی عرضه و تقاضای زیر درست نیست؟

الف) مطلوب‌ترین وضعیت برای حاضرین در بازار، نقطه M است و بازار ناخودآگاه به این سمت حرکت می‌کند.

ب) نقطه N همان کمبود عرضه در بازار است که به علت بالا بودن قیمت و عدم سوددهی کالا برای عرضه‌کننده رخ می‌دهد.

ج) نقطه L دچار مازاد تقاضا است و در این حالت با افزایش تقاضا به علت کاهش قیمت مشکل بازار حل خواهد شد.

د) به صورت کلی با مشاهده این منحنی، وضعیت عرضه و تقاضا در بازار قابل درک و نحوه عملکرد بازار قابل حدس می‌شود.

(۴) الف - د

(۳) ج - د

(۲) ب - ج

(۱) الف - ب

۱۶- کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

(الف) این‌که در بازار کشورها، کالاهایی با ملیت‌های مختلف می‌بینیم، به چه معناست؟

(ب) کدام‌یک، از راه‌های مشارکت خانوار در بازارها نیست؟

(ج) کدام‌یک با الگوی «مالیات مستقیم - مالیات غیرمستقیم»، هماهنگی دارد؟

(۱) الف: کشورها با یکدیگر کالا و خدمات تبادل می‌کنند. ب: فروش کالا و خدمات به عنوان عامل تولید ج: ارث - عوارض خدماتی

(۲) الف: کشورها یکدیگر را استعمار می‌کنند. ب: فروش عوامل تولید در بازار آن ج: مصرف - عوارض گمرکی

(۳) الف: کشورها یکدیگر را استعمار می‌کنند. ب: فروش عوامل تولید در بازار آن ج: درآمد - عوارض خدماتی

(۴) الف: کشورها با یکدیگر کالا و خدمات تبادل می‌کنند. ب: فروش کالا و خدمات به عنوان عامل تولید ج: مصرف - عوارض گمرکی

۱۷- فردی درخت‌های جنگل را قطع کرده و هر تنه را به قیمت ۱۶,۳۰۰ تومان به نجاری می‌فروشد؛ نجار تنه درخت را به تکه‌های چوب تقسیم

کرده و به قیمت ۲۲,۱۵۰ تومان به تولیدکننده MDF می‌فروشد؛ این فروشنده، قطعات را به MDF تبدیل کرده و هر تخته را به

قیمت ۲۷,۴۲۰ تومان به تولیدی لوازم چوبی فروخته و وی هر قطعه چوب را به صندلی تبدیل کرده و هر صندلی را ۳۱,۳۱۰ تومان

می‌فروشد. اگر مالیات بر ارزش افزوده در این کشور ۸٪ باشد؛ به ترتیب مالیات بر ارزش افزوده مرحله اول و سوم را برآورد کنید.

(۴) ۴۶۸ - ۳۱۱

(۳) ۴۶۸ - ۴۲۲

(۲) ۱۳۰۴ - ۴۲۲

(۱) ۱۳۰۴ - ۳۱۱

۱۸- کدام گزینه در ارتباط با انواع مالیات صحیح است؟

(۱) اساس مالیات‌های مستقیم، ثروت مؤدی (پرداخت‌کننده مالیات) است.

(۲) مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص است. هم‌چنین می‌توان گفت از هر یک از انواع درآمد، مالیات جداگانه دریافت می‌شود.

(۳) مالیات بر کالاهای صادراتی «عوارض گمرکی» و مالیات بر کالاهای وارداتی «عوارض خدماتی» نامیده می‌شود؛ چراکه برای واردات کالا به خدماتی نیاز است.

(۴) بازرترین نوع مالیات بر مصرف در ایران، مالیات بر مشروبات غیرالکلی و الکلی ماشینی به شمار می‌رود. هم‌چنین مالیات بر دخانیات اهمیت

زیادی در کشور ما دارد.

۱۹- کدام گزینه، پاسخ درستی به دو پرسش زیر می‌دهد؟

(الف) کدام‌یک در ارتباط با تجارت خارجی نادرست است؟

(ب) با فرض ثابت بودن قیمت کالا می‌توان گفت:

(۱) الف: غالباً منافع تجارت برای یک طرف معامله است. ب: با کاهش قیمت مواد اولیه، عرضه افزایش می‌یابد.

(۲) الف: غالباً منافع تجارت برای یک طرف معامله است. ب: با افزایش قیمت مواد اولیه، عرضه افزایش می‌یابد.

(۳) الف: اختلاف در تولید به صرفه‌تر، پایه بده - بستان را شکل می‌دهد. ب: با کاهش قیمت مواد اولیه، عرضه کاهش می‌یابد.

(۴) الف: اختلاف در تولید به صرفه‌تر، پایه بده - بستان را شکل می‌دهد. ب: با افزایش قیمت مواد اولیه، عرضه کاهش می‌یابد.

۲۰- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) رقابتی یا انحصاری بودن بازار به تعداد عرضه‌کنندگان و مصرف‌کنندگان محصول بستگی دارد.

(ب) تمامی فعالیت‌هایی که توسط دولت انجام می‌شود، به نوعی به بهبود وضعیت بازار کمک می‌کند.

(ج) دولت‌ها برای کاهش فعالیت‌های نامناسب، از عاملی به نام مالیات کمک می‌گیرند.

(د) تجارت موفق امکان دسترسی به بازارهای وسیع تر و با سودآوری بیشتر را به مصرف‌کنندگان می‌دهد.

(۴) غ - ص - ص - غ

(۳) ص - غ - ص - غ

(۲) غ - ص - غ - ص

(۱) ص - غ - غ - ص

DriQ.com

علوم و فنون ادبی

- ۲۱- در ابتدا «فارسی دری» در کدام قسمت ایران رواج یافت؟
 (۱) شرق و شمال شرقی (۲) شمال و شمال غربی (۳) غرب و جنوب غربی (۴) جنوب و جنوب شرقی
- ۲۲- اثر معرفی شده در عبارت زیر، در چه سالی به رشته تحریر در آمد؟
 «پس امیر ابومنصور عبدالرزاق، دستور خویش، ابومنصورالمعمری را بفرمود تا خداوندان کتب را، از دهقانان و فرزنانگان و جهان دیدگان از شهرها بیاورد و چاکر او ابومنصورالمعمری به فرمان او نامه کرد و کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آنجا بیاورد از هر جای و از هر شارستان، گرد کرد و بنشانند به فراز آوردن این نامه‌های شاهان و کارنامه‌هاشان.»
 (۱) ۳۴۶ (۲) ۳۵۱ (۳) ۳۶۴ (۴) ۳۵۸
- ۲۳- در همه گزینه‌ها به «شاعران دربار غزنوی» اشاره شده است، به جز
 (۱) منوچهری (۲) عنصری (۳) فرخی (۴) رودکی
- ۲۴- کدام گزینه از ویژگی‌های شعر در «قرن ۴ و نیمه اول قرن ۵» نیست؟
 (۱) به کارگیری انواع توصیف (۲) آوردن ترکیب‌های تازه (۳) پیچیدگی‌های کلامی (۴) توجه به واقعیت بیرونی
- ۲۵- چه کسی ملقب به «پدر شعر فارسی» است؟
 (۱) رودکی (۲) فردوسی (۳) شهید بلخی (۴) منوچهری
- ۲۶- ادبیات فارسی دری، تقریباً هم‌زمان با کدام دولت پدید آمد؟
 (۱) ساسانیان (۲) غزنویان (۳) سلجوقیان (۴) طاهریان
- ۲۷- با توجه به ابیات زیر در چند واژه، حرف «و» به عنوان «صامت» به کار رفته است؟
 «تربست آن خسرو روشن ضمیر از ضمیرش ملتسی صورت پذیر
 پیش ما ای آشنای کوی دوست یک نفس بنشین که داری بوی دوست
 ملتسی را داد ذوق جست‌وجو قدسیان تسبیح‌خوان بر خاک او»
 (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱
- ۲۸- کدام گزینه با الگوی هجایی «UU--UU--UU--UU» قابل تطبیق است؟
 (۱) دزدیده چشمک می‌زدی هم‌راز خوبان می‌شدی
 (۲) یار مرا غار مرا عشق جگرخوار مرا
 (۳) به تو حاصلی ندارد غم روزگار، گفتن
 (۴) مرزجان دلم را که این مرغ وحشی ز بامی که برخاست مشکل نشیند
- ۲۹- هجاهای کدام گزینه را می‌توان به ترتیب، با علامت‌های «U»، «L»، «-»، «-» نشان داد؟
 (۱) ایمان - درد - بی‌تابی (۲) خاتمه - عشق - بیزاری (۳) خانگی - دست - تنهایی (۴) بادبان - زرد - استوار
- ۳۰- وزن کدام بیت، متفاوت است؟
 (۱) ز خورشید پرسی که گردون چه سان بُد
 (۲) دلم رو به دیوار کرده‌ست از آن دم
 (۳) گر آن گل نجیدی چه بوی است این بو؟
 (۴) بنوش ای ندیمی که هم خرقله‌ای
 ز مه پرس باری که جوزا چه می‌شد
 که در خانه رفتی و رو درکشیدی
 گر آن می نخوردی چرا در خماری؟
 بجوش ای شرابی که خوش مرهمی
- ۳۱- در بیت «دمادم با تو می‌گفتم که با او جانی داری / کز آن جانب که او باشد صبا عنبرفشان آید»، چند هجای کوتاه به کار رفته است؟
 (۱) ۸ (۲) ۷ (۳) ۶ (۴) ۹

۳۲- «تعداد و نوع هجاها» در همه گزینه‌ها یکسان است، به جز

(۱) شمع پیش‌ت روشنایی نزد آتش می‌نماید	گل به دستت خوبرویی پیش یوسف می‌فروشد
(۲) دوستی را گفتم: اینک عمر شد، گفت: ای عجب!	طرفه می‌دارم که بی‌دلدار چون بردی به سر؟!
(۳) ساربانان یک نظر در روی آن زیبا نگار	گر به جانی می‌دهد اینک خریدار آمده است
(۴) گر به سر می‌گردم از بیچارگی عیبم مکن	چون تو چوگان می‌زنی جرمی نباشد گوی را

۳۳- در کدام گزینه به الگوی هجایی بیت زیر، اشاره شده است؟

«زین دست که دیدار تو دل می‌برد از دست	ترسم نبرم عاقبت از دست تو جان را»
(۱) - U - - - U - - - U - - - U -	(۲) - - U U - - U U - - U U - -
(۳) - U - - - U - - - U - - - U -	(۴) - - U - U - - - U - U - -

۳۴- مضمون کدام گزینه، متفاوت است؟

(۱) تحصیل عشق و رندی، آسان نمود اول	آخر بسوخت جانم در کسب این فضایل
(۲) اتفاق است آن‌که هر دشوار را آسان نمود	ورنه از تدبیر یک ناخن، گره نتوان گشود
(۳) گرفتم سهل، سوز عشق را اول، ندانستم	که صد دریای آتش از شراری می‌شود پیدا
(۴) سپند او شدم تا از خودی آسان برون آیم	ندانستم شود برخاستن از جا فراموشم

۳۵- کدام گزینه با بیت «تا رنج تحمل نکنی، گنج نبینی / تا شب نرود، صبح پدیدار نباشد»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

(۱) چند پایم به ته سنگ نهد خواب گران؟	سوختم سوختم ای خار مغیلان مددی!
(۲) با جگرتشنگی خار مغیلان چه کنم؟	ریگ این بادیه در آبله‌ها خون نگذاشت!
(۳) تیغ زبان به عاشق حیران چه می‌کند؟!	با پای خفته، خار مغیلان چه می‌کند؟!
(۴) صد گل بی‌خار دارد در قفا هر زخم خار	در طریق کعبه از خار مغیلان، سر مپیچ

سایت کنکور

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأنسب في الجواب عن الترجمة أو المفهوم أو المفردات أو الحوار (۴۲ - ۳۶):

۳۶- «ينكسر ضوء الشمس في قطرات الماء عند نزول المطر و هذه الظاهرة كانت تحيّر الناس سنوات طويلة!»:

- (۱) هنگام بارش باران، نور خورشید در قطره‌های آب می‌تابد و این پدیده سال‌های طولانی مردم را متحیر کرده است!
- (۲) نور خورشید هنگام بارش باران در قطره‌های آب شکسته می‌شود و این پدیده سال‌های دراز مردم را حیران می‌کند!
- (۳) وقت باریدن باران، اشعه‌های آفتاب در قطره آب وارد می‌شود و این شگفتانه سال‌های طولانی مردم را حیران می‌کند!
- (۴) نور خورشید، زمان بارش باران‌ها، در قطرات آب شکست و این پدیده، ملت‌ها را سال‌های بسیاری حیران کرد!

۳۷- «عندما وصلنا إلى قسم جوازات المطار قبل خمسة أيام، قال لنا الشرطي: اهلاً بالضيوف، هل عندكم بطاقات الدخول؟»:

- (۱) پنج روز پیش آن‌گاه که به بخش گذرنامه‌های فرودگاه رسیدیم، پلیس به ما گفت: «خوش آمدید مهمانان، آیا بلیط‌های ورود دارید؟»
- (۲) پنج روز قبل زمانی که به قسمت ورودی ورزشگاه رسیدیم، کارمند به ما گفت: «خوش آمدید هواداران، آیا بلیط‌های داخل شدن دارید؟»
- (۳) شش روز قبل، هنگامی که به قسمت گذرنامه فرودگاه رسیدیم، کارمند به ما گفت: «مشرف فرمودید مهمانان ما، آیا کارت‌های عبور دارید؟»
- (۴) چهار روز بعد، وقتی که به بخش بازرسی فرودگاه برسیم، پلیس به ما می‌گوید: «خوش آمدید شهروندان، آیا کارت‌های ورود دارید؟»

۳۸- «صديقي الحميم، أ نسيت أن بلادنا الإسلامية مجموعة من شعوب تختلف في اللغة و اللون؟»:

- (۱) دوست مهربانم، فراموش کرده‌ام که کشور اسلامی ما مجموعه‌ای از ملت‌هایی است که در فرهنگ و رنگ فرق ندارند؟
- (۲) برادر صمیمی، آیا می‌دانستی که کشورهای اسلامی مجموعه‌ای از ملت‌هایی است که در زبان و فرهنگ فرق دارند؟
- (۳) دوست صمیمی من، آیا فراموش کرده‌ای که کشور اسلامی ما مجموعه‌ای از ملت‌هایی است که در زبان و رنگ فرق دارند؟
- (۴) دوست صمیمی‌ام، چرا فراموش می‌کنی که کشور اسلامی مجموعه‌ای از فرهنگ‌هایی است که در زبان و آیین فرق دارند؟

۳۹- عین الخطأ:

- (۱) صدّق أنّ تلك الظاهرة ليست فلماً خيالياً! باور کن که آن پدیده، فیلمی خیالی نیست!
- (۲) ستتعقد حفلة بذلك اليوم باسم «مهرجان الشاب»: در آن روز جشنی با نام «جشنواره جوان» برگزار خواهد شد!
- (۳) الناس نيام فإذا ماتوا انتبهوا! مردم ناآگاهند، پس هرگاه مُردند، باخبر شوند!
- (۴) إنّ حرّية العقيدة قد تجلّت في آيات القرآن بوضوح! حقیقتاً آزادی عقیده به روشنی در آیه‌های قرآن جلوه‌گر شده است!

۴۰- «و لا تستوي الحسنة و لا السيئة إدفع بالتي هي أحسن»: عین الأقرب من المفهوم:

- (۱) از مکافات عمل غافل مشو / گندم از گندم بروید جو ز جو
- (۲) از هر دست بدی / از همان دست می‌گیری
- (۳) احسان همه خلق را نوازد / آزادان را چو بنده سازد
- (۴) مشنو تو هر مکر و فسون / خون را چرا شویی به خون

۴۱- مَبْرَ الخطأ في تعيين الجمع للمفردات التالية:

- (۱) إحصار ← أعاصير
- (۲) فِلم ← أفلام
- (۳) تَلْج ← تُلوج
- (۴) حَبِل ← أحبال

۴۲- عین الجواب الصحيح لهذا السؤال: «كم عدد المرافقين؟»

- (۱) ستّة: أخوای و أربعة من أصدقائي.
- (۲) خمسة: والداي و أختاي و بنتاي.
- (۳) سبعة: زميلاي و معلّمي و جدّاي و هذان القميصان.
- (۴) أربعة: أسرتي زائد أسرة صديقي.

■ ■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۴۵ – ۴۳):

۴۳- في أيّ عبارة ما جاء فعل مزيد ثلاثي؟

(۱) إنّ الإسلام يحترم الأديان الهية!

(۳) لا يجوز الإصرار على نقاط الخلاف و على العدوان!

(۲) العلماء أرسلوا فريقاً لكشف سرّ الأمر!

(۴) يا صديقي حدّثني عمّا رأيت في إصفهان!

۴۴- في أيّ عبارة جاء الفعل المتعدّي أكثر من الباقي؟

(۱) يسحب الإعصار الأسماك إلى السماء بقوة و يأخذها إلى مكان بعيد.

(۲) ﴿اللّه الذي يرسل الرياح فتثير سحاباً فيبسطه في السماء﴾

(۳) إنّ القرآن يأمر المسلمين ألاّ يستبوا معبودات المشركين و الكفار.

(۴) يزرع الجاهل العدوان فيحصد الحُسران!

۴۵- ميّز الخطأ في تعيين أبواب الأفعال:

(۱) ما أنفقتم: إفعال

(۲) إنتفع: إنفعال

(۳) سوف يستلمون: إفتعال

(۴) تُحاولان: مفاعلة

سایت کنکور

- ۴۶- مطالب مربوط به کدام سلسله در نوشته‌های مورخان ایرانی تا دو قرن پیش، بسیار کم و محدود به بعضی اسامی بود؟
 (۱) هخامنشیان (۲) کیانیان (۳) ساسانیان (۴) اشکانیان
- ۴۷- کدام گزینه، مهم‌ترین «منابع نوشتاری ایرانی» برای تاریخ دوره هخامنشیان را بیان می‌کند؟
 (۱) سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی (۲) گزارش‌های دربار شاهان
 (۳) کتاب‌های تاریخی، دینی و ادبی (۴) کتاب‌های هرودت
- ۴۸- به ترتیب، سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت، در کدام محوطه تاریخی قرار دارد و محتوای آن کدام است؟
 (۱) نقش رستم - شرح جنگ‌های شاپور یکم با رومیان (۲) تخت جمشید - توصیف آمیخته با افسانه درباره ساسانیان
 (۳) تخت جمشید - جغرافیای تاریخی شهرهای ساسانی (۴) نقش رستم - تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش
- ۴۹- کدام میراث تمدن ایرانی در قلمرو روم رواج یافت و بر فرهنگ و هنر رومی تأثیر چشمگیری گذاشت؟
 (۱) پرستش میترا (۲) آیین مانی (۳) معماری هخامنشی (۴) فلسفه و حکمت
- ۵۰- کدام مورد از ویژگی‌های تاریخ‌نگاری ایرانیان در عصر باستان است؟
 (۱) مورخان بزرگی در ایران باستان پا به عرصه گذاشته‌اند.
 (۲) سنت کتابت، بسیار مقبول‌تر و پسندیده‌تر از سنت شفاهی بوده است.
 (۳) در ایران باستان، وضعیت تاریخ‌نگاری مانند یونان و روم مطلوب بوده است.
 (۴) دبیران مخصوصی به کار ثبت و ضبط وقایع و حوادث مهم اشتغال داشته‌اند.
- ۵۱- کدام گزینه درباره تمدن کهن مینوسی که اوایل قرن بیستم در جزیره کرت کشف شد، درست است؟
 (۱) مینوسیان اقوامی هند و اروپایی بودند که با مهاجرت به یونان، تمدن باشکوهی را پایه‌ریزی کردند.
 (۲) مردمان آن به حکومت دموکراسی و رواج اندیشه‌های علمی و فلسفی شهرت یافتند.
 (۳) این تمدن به واسطه مینوس، یکی از مهم‌ترین شهرهای آن جزیره، تمدن مینوسی نامیده شد.
 (۴) به احتمال زیاد، این تمدن در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفته است.
- ۵۲- سیاست توسعه‌طلبانه نظامی جمهوری روم در خارج از مرزهای شبه‌جزیره ایتالیا، چه نتیجه‌ای در پی داشت؟
 (۱) درگیر شدن با اقوام مهاجم در شمال اروپا (۲) شکست خوردن از بقایای دولت سلوکی
 (۳) تسلط رومیان بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن (۴) پیروزی بر اشکانیان و تصرف مناطق وسیعی از ایران
- ۵۳- کدام یک از گزینه‌های زیر، از ویژگی‌های دین یونانیان به شمار می‌رود؟
 (۱) آتنا، ایزدبانوی جنگ، ایزد حافظ شهر آتن به شمار می‌رفت.
 (۲) تعداد خدایانی که یونانیان می‌پرستیدند، دوازده خدا بود که به اعتقاد آنان در کوه المپ جای داشتند.
 (۳) مردم هر دولت - شهر، یکی از خدایان مستقر در المپ را به عنوان ایزد نگهبان شهر خود ستایش می‌کردند.
 (۴) آنان برای بزرگداشت قهرمانان خویش، جشن‌ها و مسابقه‌های مختلفی را از جمله بازی‌های المپیک در آتن برگزار می‌کردند.
- ۵۴- برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم در کدام مورد تبلور یافت؟
 (۱) ساخت اهرام و معابد (۲) ایجاد شبکه پیشرفته‌ای از جاده‌ها
 (۳) ادبیات و هنر نمایش (۴) معماری و مجسمه‌سازی
- ۵۵- کدام یک از موارد زیر درباره «جنگ‌های پلوپونزی» در یونان باستان نادرست است؟
 (۱) در آن زمان دولت - شهرهای یونانی به دو گروه رقیب و دشمن تبدیل شده بودند که آتن بر یکی و اسپارت بر دیگری فرمان می‌راند.
 (۲) به جنگ‌هایی گفته می‌شود که در فاصله ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق.م. بین دو گروه رقیب به رهبری اسپارت و آتن اتفاق افتاد.
 (۳) دولت هخامنشیان به هر دو طرف جنگ کمک مالی می‌کرد تا جنگ به سود هیچ‌یک از دو طرف خاتمه نیابد.
 (۴) این جنگ‌ها که با پیروزی اسپارت پایان یافت، زمینه‌ساز تسلط مقدونیه بر یونان شد.

۵۶- منطقه کوهستانی البرز، از کجا تا به کجا امتداد یافته است؟

- (۱) از شمال منطقه آذربایجان در کناره‌های دریای خزر در امتداد شمالی - جنوبی تا تنگه منجیل
- (۲) از شمال غرب ایران در امتداد شمالی - جنوبی تا گردنه آوج در قزوین
- (۳) از کوه‌های مرزی ایران و ترکیه در امتداد غربی - شرقی تا غرب دریای خزر
- (۴) از تنگه منجیل در امتداد غربی - شرقی تا نزدیکی شاهرود

۵۷- کوه‌های شمال خراسان و از جمله رشته‌کوه‌های مهم آن می‌باشد.

- (۱) در امتداد غربی، شرقی تا گردنه خوش بیلاق امتداد یافته است - هزارمسجد - علم‌کوه
- (۲) به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار گرفته است - آلاداغ - بینالود
- (۳) با جهت شمالی، جنوبی در شمال شرقی ایران واقع شده است - بینالود - علم‌کوه
- (۴) با دره‌های موازی به طول صدها کیلومتر امتداد یافته است - آلاداغ - هزارمسجد

۵۸- محدوده منطقه کوهستانی مرکزی مابین کدام استان‌ها است؟

- (۱) خراسان رضوی، سیستان و بلوچستان و کرمان
- (۲) خراسان شمالی، قزوین و کرمان
- (۳) خراسان رضوی، قزوین و سیستان و بلوچستان
- (۴) خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان و کرمان

۵۹- منظور از «هوا» است و کارشناسان هواشناسی با توجه به وضعیت هوا و تغییرات آن را برای روزهای آینده پیش‌بینی می‌کنند.

- (۱) حالت آبی و زودگذر جو - چگونگی شکل‌گیری مراکز کم‌فشار و پرفشار
- (۲) حالت آبی و زودگذر جو - نوع توده‌های هوا، سرعت و جهت آن‌ها
- (۳) مجموعه عناصر جوئی غالب در یک منطقه در درازمدت - نوع توده‌های هوا، سرعت و جهت آن‌ها
- (۴) مجموعه عناصر جوئی غالب در یک منطقه در درازمدت - چگونگی شکل‌گیری مراکز پرفشار و کم‌فشار

۶۰- چه تعداد از عوامل جغرافیایی زیر در تنوع آب و هوایی کشورمان مؤثر هستند؟

«عرض جغرافیایی - میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها - دوری و نزدیکی به منابع رطوبتی - ورود توده‌های هوا به کشور - دمای هوای روزانه - شدت بارش»

۳ (۴)	۵ (۳)	۴ (۲)	۶ (۱)

۶۱- به ترتیب، کدام توده‌های هوایی در دوره سرد سال وارد ایران می‌شوند و کدام یک مهم‌ترین سامانه بارشی ایران است؟

- (۱) مرطوب غربی و مرطوب موسمی - مرطوب موسمی
- (۲) سرد و خشک سیبری و مرطوب موسمی - سودانی
- (۳) سرد و خشک سیبری و سودانی - مرطوب غربی
- (۴) مرطوب موسمی و سودانی - سرد و خشک سیبری

۶۲- کارشناسان با توجه به کدام عناصر آب و هوایی، اقلیم کشور را به چهار ناحیه مختلف آب و هوایی تقسیم کرده‌اند؟

- (۱) مراکز کم‌فشار و پرفشار، دما و توده‌های هوا
- (۲) میانگین سالانه دما، رطوبت و فشار هوا
- (۳) میانگین سالانه بارش، دما و رطوبت هوا
- (۴) مراکز کم‌فشار و پرفشار، زاویه تابش خورشید و میزان بارش

۶۳- به ترتیب هر یک از عبارتهای «میانگین دمای پایین - بارش کم - اختلاف شدید دما» به ویژگی‌های کدام نوع آب و هوا اشاره دارند؟

- (۱) خزری - گرم و شرجی - گرم و خشک
- (۲) کوهستانی - گرم و خشک - گرم و شرجی
- (۳) خزری - گرم و خشک - کوهستانی
- (۴) کوهستانی - گرم و شرجی - گرم و خشک

۶۴- بین «عرض‌های جغرافیایی» و «میزان تابش خورشید» رابطه‌ی برقرار است؛ یعنی

- (۱) معکوس - در نواحی شمالی کشور، مقدار تابش خورشید کم‌تر و هوا سردتر است.
- (۲) مستقیم - در مناطق جنوبی کشور، مقدار تابش خورشید بیشتر و هوا گرم‌تر است.
- (۳) معکوس - در عرض‌های جغرافیایی پایین، مقدار تابش خورشید کم‌تر و هوا سردتر است.
- (۴) مستقیم - در عرض‌های جغرافیایی بالا، مقدار تابش خورشید بیشتر و هوا گرم‌تر است.

۶۵- کدام دسته از عوامل زیر از جمله مهم‌ترین علل پیدایش جلگه‌ها هستند؟

(الف) مقاومت سنگ و عمق آب	(ب) فرسایش و هوازدگی
(ج) تراکم آبرفت و حرکات دریا	(د) تراکم آبرفت و ساختمان زمین
(۱) الف - ب	(۲) ب - ج
(۳) الف - د	(۴) ب - د

سایت کنکور

۶۶- به ترتیب، با چه معیارهایی، می‌توان جهان‌های مختلف را ارزیابی کرد و کدام جهان، طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند؟

- ۱) براساس آگاهی و اراده افراد انسانی و فرصت‌ها و محدودیت‌های موجود - جهان دنیوی
- ۲) براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و فرصت‌ها و محدودیت‌های پیش رو - جهان دنیوی
- ۳) براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و فرصت‌ها و محدودیت‌های پیش رو - جهان اساطیری
- ۴) براساس آگاهی و اراده افراد انسانی و فرصت‌ها و محدودیت‌های موجود - جهان اساطیری

۶۷- به ترتیب، منظور از جهان متجدد چیست و در ارتباط با جهان معنوی، کدام یک از عبارات‌های زیر، درست می‌باشد؟

- ۱) غرب چهار دهه اخیر - هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند و زندگی این جهان را در سایه حیات برتر، متعالی می‌گرداند.
- ۲) غرب چهارصد سال اخیر - انسان در این فرهنگ، از محدوده مرزهای این جهان عبور کرده و چهره‌ای آسمانی و ملکوتی پیدا می‌کند.
- ۳) غرب بعد از رنسانس - همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد و جهان دیگر انکار می‌شود.
- ۴) غرب پیش از رنسانس - طبیعت، صرفاً ماده خامی در اختیار انسان است که می‌تواند به میل خود در آن دخل و تصرف کند.

۶۸- رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر جامعه و طبیعت را می‌گویند و شعر «قوت افرنگ از علم و فن است / از همین آتش، چراغش روشن است» به ویژگی جهان متجدد اشاره دارد و با افول امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود.

- ۱) غلبه کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - گسترش عقلانیت ابزاری - علوم مبتنی بر روش‌های تجربی
- ۲) گسترش عقلانیت ابزاری - از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها - علوم مبتنی بر روش‌های عقلانی و وحیانی
- ۳) گسترش عقلانیت ابزاری - بسط و توسعه عقلانیت ابزاری - علوم مبتنی بر روش‌های فراتجربی
- ۴) غلبه کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - زوال معنا و عقلانیت ذاتی - علوم مبتنی بر روش‌های اقتصاد و حسابداری

۶۹- هر جهان اجتماعی، چگونه افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان فراهم می‌کند و گزاره‌های «محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی»، «فراموشی خواسته‌ها و ظرفیت‌های معنوی انسان‌ها»، «طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت» و «طبیعت به عنوان موجودی زنده و آیت و نشانه خداوند حکیم» به ترتیب به کدام جهان‌های اجتماعی اشاره دارند؟

- ۱) با آرمان‌های همه جهان‌های اجتماعی - فرهنگ سکولار - جهان طبیعی - جهان معنوی - جهان الهی
- ۲) با عقاید و ارزش‌های خود - فرهنگ اساطیری - فرهنگ سکولار - جهان اساطیری - جهان توحیدی
- ۳) با آگاهی و اراده افراد انسانی - فرهنگ اساطیری - جهان اساطیری - جهان معنوی - جهان اساطیری
- ۴) با هنجارها و نمادهای خود - فرهنگ سکولار - جهان دنیوی - جهان اساطیری - جهان معنوی

۷۰- جهان اجتماعی با پدید می‌آید اما پس از پدید آمدن، پیامدها و الزاماتی ایجاد می‌کند که نیست و ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند است و پیامدهای هر جهان اجتماعی، تا زمانی که باقی است.

- ۱) فرصت‌ها و محدودیت‌های موجود - مستقل از قرارداد و اراده تک‌تک افراد - پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین - در جهت تداوم جهان گذشته، گام برمی‌داریم
- ۲) کنش‌ها و انتخاب‌های افراد جامعه - وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد - گسترش و رشد جهان موجود و ظرفیت‌های جدید - موقعیت جدید برای انتخاب‌ها و کنش‌های ما فراهم شود
- ۳) فرصت‌ها و محدودیت‌های پیش رو - مستقل از قرارداد و اراده تک‌تک افراد - گسترش و رشد جهان موجود و ظرفیت‌های جدید - مانع بسط جهان اجتماعی موجود نشویم
- ۴) آگاهی و اراده افراد انسانی - وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد - پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین - جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست

۷۱- به ترتیب، به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی، خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، چه می‌گویند و دو ابزار

مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها کدام‌اند و کدام گزاره، ادامه عبارت «اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود، عمل کنند» نیست؟

(۱) آرمان اجتماعی - علوم مبتنی بر فنون و روش‌های اجرایی - فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند.

(۲) پدیده اجتماعی - عمل به حق و پرهیز از باطل - زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم می‌کنند.

(۳) آرمان اجتماعی - علوم مبتنی بر عقل و وحی - به تدریج قلمرو واقعی از قلمرو آرمانی فاصله گرفته و تشخیص حق یا باطل بودن آن، دشوار می‌شود.

(۴) پدیده اجتماعی - علوم اجتماعی و علوم انسانی - به همان اندازه، آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.

۷۲- مردمی که در یک جهان اجتماعی زندگی می‌کنند، دارند و برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق

..... زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به را فراهم کنند و راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند.

(۱) اهداف و ارزش‌های مشترکی - تعلیم و تربیت - قلمرو واقعی جهان اجتماعی - ارزش‌ها

(۲) هنجارها و کنش‌های مشترکی - جامعه‌پذیری - قلمرو آرمانی جهان اجتماعی - هنجارها

(۳) هنجارها و کنش‌های مشترکی - تشویق و تنبیه - قلمرو واقعی جهان اجتماعی - ارزش‌ها

(۴) اهداف و ارزش‌های مشترکی - کنترل اجتماعی - قلمرو آرمانی جهان اجتماعی - هنجارها

۷۳- به ترتیب منظور از «قلمرو واقعی جهان اجتماعی» چیست و در ارتباط با «حقیقت و واقعیت»، کدام گزینه درست می‌باشد؟

(۱) ارزش‌هایی که مردم یک جامعه، از آن‌ها جانبداری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند - حقیقت نمی‌تواند به قلمرو ارزش‌های واقعی راه پیدا کند.

(۲) ارزش‌هایی که مردم یک جامعه به آن عمل می‌کنند - حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند.

(۳) بخش‌هایی از فرهنگ که از نظر علمی قابل دفاع باشد و مطابق فطرت انسان باشد - حقیقت همیشه می‌تواند به قلمرو ارزش‌های واقعی راه پیدا کند.

(۴) بخش‌هایی از فرهنگ که براساس خرافات نباشد - واقعیت‌ها هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو حقیقت، تغییرناپذیرند.

۷۴- حق و باطل بودن هر بخش از جهان اجتماعی، شناخته می‌شود و حق و باطل عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها، براساس
(۱) با علم متناسب با همان لایه - آگاهی یا جهل مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.

(۲) با علوم مبتنی بر عقل و وحی - نوع نگاه و رفتار مردم جهان‌های مختلف و نوع مواجهه آن‌ها دگرگون می‌شود.

(۳) با تکنیک‌ها و روش‌های اجرایی - حقانیت و درستی آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌یابد.

(۴) با عمل به حق و پرهیز از باطل - توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین می‌شود.

۷۵- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با کدام ابزار می‌توان شناخت؟

- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را در پرتو کدام عامل می‌توان ارزیابی کرد؟

- جوامع مختلف، هنجارها و اعمال خود را بر چه اساسی سامان می‌دهند و آن‌ها را وارد قلمرو واقعی می‌کنند؟

- چه کسانی یا چه گروه‌هایی در هر جامعه، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم می‌کنند؟

(۱) فنون و روش‌های اجرایی - عقاید و ارزش‌های آن - عقاید و ارزش‌های حقیقی - مدیران فرهنگی

(۲) عمل به حق و پرهیز از باطل - آرمان‌های هر جهان اجتماعی - هنجارها و اعمال واقعی خود - جامعه‌شناسان

(۳) دو ابزار عقل و وحی - آرمان‌های هر جهان اجتماعی - عقاید و ارزش‌های حقیقی - برنامه‌ریزان فرهنگی

(۴) روش‌ها و علوم تجربی - عقاید و ارزش‌های آن - هنجارها و اعمال واقعی خود - مردم‌شناسان

۷۶- کدام گزینه دربارهٔ تعریف و کاربرد آن در زندگی درست است؟

- (۱) همواره ریشهٔ اصلی اختلافات علمی، نداشتن تعریف واحد از مفاهیم است.
- (۲) اصطلاحات تخصصی همهٔ علوم در منطق مورد بررسی و تعریف قرار می‌گیرند.
- (۳) برای کاهش خطاهای ذهنی، نیازی به ذکر تعریف همهٔ مفاهیم در علم منطق نیست.
- (۴) با یادگیری شیوهٔ صحیح تعریف کردن، می‌توان از همهٔ خطاهای ذهنی در امان بود.

۷۷- کدام گزینه نمی‌تواند نوعی تعریف از طریق ذکر مصادیق باشد؟

- (۱) ذکر مثال‌های خاص در تعریف یک مفهوم عام
- (۲) استفاده از تشبیه‌های نزدیک به مفهوم مجهول
- (۳) استفاده از علائم راهنمایی و رانندگی و تابلوها
- (۴) استفاده از مفاهیمی خاص پس از مفهوم عام

۷۸- نوع کدام تعریف به درستی مشخص شده است؟

- (۱) زاله: بر لاله فرود آمده هنگام سحر (تعریف از طریق ذکر مصادیق)
- (۲) نپال: کشوری در مجاورت پاکستان (تعریف لغوی)
- (۳) خفاش: پرنده‌ای پستاندار که شب‌ها پرواز می‌کند. (تعریف مفهومی)
- (۴) مرکبات: پرتقال، نارنگی، لیمو و... (تعریف لغوی)

۷۹- کدام یک از ایرادهای تعریف ممکن است در اثر معلومات زیاد گوینده رخ دهد و در کدام گزینه این ایراد وجود دارد؟

- (۱) واضح نبودن - منطق: همان ترازوی اندیشه است.
- (۲) مانع نبودن - انسان: موجوداتی که دارای چشم هستند.
- (۳) جامع نبودن - ماشین: دستگاه‌هایی که با بنزین کار می‌کنند.
- (۴) دوری بودن - حرکت مکانی: حرکت از مکانی به مکان دیگر.

۸۰- در کدام گزینه به اصلی‌ترین تفاوت استدلال‌های قیاسی و استقرایی اشاره شده است؟

- (۱) یقینی و قطعی بودن مقدمات
- (۲) قطعی یا احتمالی بودن نتیجه
- (۳) جزئی یا کلی بودن نتیجه
- (۴) نوع کاربرد و استفاده در علوم

۸۱- کدام یک از استدلال‌های زیر بر مبنای شباهت دو امر جزئی است؟

- (۱) با بررسی میزان بارش باران در یک سال گذشته، بارش باران در امسال را پیش‌بینی می‌کنیم.
- (۲) با ملاحظهٔ وضعیت درسی تمام دانش‌آموزان یک کلاس، میانگین نمرات آن‌ها را محاسبه می‌کنیم.
- (۳) با بررسی وضعیت ضربان قلب میمون‌ها پس از بازگشت از ماه، دربارهٔ ارسال انسان به ماه تصمیم می‌گیریم.
- (۴) با بررسی وضعیت داوطلبین مرحلهٔ تست واکسن کرونا، دربارهٔ تزریق همگانی آن تصمیم‌گیری می‌شود.

۸۲- کدام گزینه دربارهٔ تمثیل و استقرای تمثیلی درست نیست؟

- (۱) علت استفاده از استدلال استقرای تمثیلی، رسیدن به نتیجه است.
- (۲) تمثیل یکی از روش‌های توضیح و فهم مطلب و بسیار مفید است.
- (۳) هر چه وجوه شباهت بین دو امر بیشتر باشد، آن استدلال قطعی‌تر می‌شود.
- (۴) تمثیل در ادبیات همان تشبیه است و در روان‌شناسی نیز کاربرد دارد.

۸۳- کدام یک از استدلال‌های زیر، شرایط استقرای تعمیمی قوی را دارند؟

- (۱) در نظرسنجی میدانی که در مورد انتخابات انجمن علمی حقوق دانشگاه تهران به عمل آمد و اعضای کلاس ۱۰۳ در آن شرکت کردند، نتیجه این بود که محمد به عنوان دبیر انجمن انتخاب خواهد شد؛ اما در کمال تعجب حنا به برندهٔ این انتخابات شد.
- (۲) یک شرکت آماری قصد دارد برای بررسی وضعیت مالی مردم، از منطقهٔ تجریش و زعفرانیهٔ تهران بازدید کند تا وضعیت مالی مردم ایران را متوجه شود.
- (۳) در هفتهٔ گذشته بیش از ده دزدی در این دو محله رخ داد، پس مردم این کشور از اموال خود مراقبت نمی‌کنند.
- (۴) با بررسی بارش باران و هوای طوفانی هفتهٔ گذشته در استان گیلان و مازندران، می‌توانیم پیش‌بینی کنیم احتمالاً امروز هم باران شدیدی خواهد بارید و دریای خزر غیرقابل شنا کردن و طوفانی خواهد شد.

۸۴- کدام گزینه درباره شباهت استقرای تمثیلی و تعمیمی درست است؟

- (۱) نتیجه هر دو استدلال، نادرست است.
(۲) مقدمات هر دو استدلال، جزئی است.
(۳) مبانی هر دو استدلال، یکسان است.
(۴) نتیجه هر دو استدلال، جزئی است.

۸۵- کدام گزینه نوعی استنتاج بهترین تبیین است؟

- (۱) با مشاهده یک فرد با روپوش سفید در بیمارستان، احتمال بدهیم که او پزشک است.
(۲) کودکی با مشاهده یک قصاب، فکر می‌کند که او پزشکی است که می‌خواهد آمپول بزند.
(۳) با مشاهده بارش برف در ده سال گذشته در اردبیل، احتمال می‌دهیم امسال هم برف بیارد.
(۴) فردی با مشاهده سایه‌ای از دور، آن را با یک روح اشتباه می‌گیرد و فریاد می‌زند.

سایت کنکور

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۳

جمعه ۱۴۰۱/۱۰/۰۲

آزمون‌های سراسری
گاج
گزینه‌دو سراسری انتخاب کنید.
سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

پاسخ‌های تشریحی

پایه دهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۵	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی ۱	۱۵	۲۱	۳۵	۱۵ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ ایران و جهان ۱	۱۰	۴۶	۵۵	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۰	۵۶	۶۵	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۶۶	۷۵	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۷۶	۸۵	۱۰ دقیقه

۴ باید از هر x فقط یک فلش خارج شود، پس وقتی ۲ فلش داریم، باید دو سر آن‌ها با هم برابر باشد:

$$(1) (-1, 0), (-1, a-b) \Rightarrow a-b=0 \Rightarrow a=b$$

$$(2) (1, 2), (1, 2a+b) \Rightarrow 2a+b=2$$

$$(1) \cdot (2) \rightarrow 2a+a=2 \Rightarrow 3a=2 \Rightarrow a=b=\frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow a \times b = \frac{1}{3} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{9}$$

۵ بررسی گزاره‌ها:

الف) $x^2 = \sqrt{y} - 1 \Rightarrow \sqrt{y} = x^2 + 1$ ^{توان ۲} $\rightarrow y = (x^2 + 1)^2$

پس به ازای هر x دقیقاً یک y به دست می‌آید، پس تابع است.

ب) $y^2 = x - 1$ ^{جذر} $\rightarrow y = \pm\sqrt{x-1}$

مثلاً به ازای $x=2$ داریم.

$$y = \pm\sqrt{2-1} = \pm\sqrt{1} = \pm 1$$

یعنی به ازای یک x ، دو y داریم و در نتیجه این رابطه تابع نیست.

ج) $|x| + |y| = 0 \Rightarrow |x|=0, |y|=0 \Rightarrow x=0, y=0 \Rightarrow \{(0, 0)\}$
نامنفی نامنفی

مجموع دو عبارت نامنفی تنها زمانی صفر است که هر دو عبارت صفر باشند.
پس این رابطه فقط شامل یک عضو $\{(0, 0)\}$ است و تابع می‌باشد.

د) $x^2 + y^2 = 1 \xrightarrow{x=0} 0 + y^2 = 1 \Rightarrow y^2 = 1 \Rightarrow y = \pm 1$

* تابع نیست.

بنابراین فقط ۲ تا از رابطه‌ها تابع است.

۶ بررسی گزینه‌ها:

۱) $y = x - 2$

- $x=1 \rightarrow y = -1$ ✓
- $x=-1 \rightarrow y = -3$ * (در برد تابع نیست).

۲) $y = x^2 - 2x$

- $x=1 \rightarrow y = 1 - 2 = -1$ ✓
- $x=-1 \rightarrow y = 1 + 2 = 3$ *

۳) $y = x^2 - 2$

- $x=1 \rightarrow y = 1 - 2 = -1$ ✓
- $x=-1 \rightarrow y = 1 - 2 = -1$ ✓
- $x=-2 \rightarrow y = 4 - 2 = 2$ *

۴) $y = x^2 - x - 1$

- $x=1 \rightarrow y = 1 - 1 - 1 = -1$ ✓
- $x=-1 \rightarrow y = 1 + 1 - 1 = 1$ ✓
- $x=-2 \rightarrow y = 4 + 2 - 1 = 5$ ✓

۷

$$\begin{cases} g(0) = \frac{1}{2} \Rightarrow f(g(0)) = f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{\frac{1}{2} + 1}{2 - \frac{1}{2}} = \frac{\frac{3}{2}}{\frac{3}{2}} = 1 \\ f(0) = \frac{0+1}{2-0} = \frac{1}{2} \\ g(-1) = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{حاصل} = \frac{f(g(0))}{2f(0) + 3g(-1)} = \frac{1}{2\left(\frac{1}{2}\right) + 3(0)} = \frac{1}{1+0} = \frac{1}{1} = 1$$

ریاضیات

۱ ریشه معادله در معادله صدق می‌کند، پس داریم:

$$\frac{2x}{x-a} + \frac{x+a}{x} = \frac{4x+3}{x^2-ax} \xrightarrow{x=2} \frac{2(2)}{2-a} + \frac{2+a}{2} = \frac{4(2)+3}{2^2-2a}$$

$$\Rightarrow \frac{4}{2-a} + \frac{2+a}{2} = \frac{11}{2-a} \xrightarrow{\times 2(2-a)} 4 \times 2 + (2+a)(2-a) = 11$$

اتحاد مزدوج

$$\Rightarrow 8 + (4 - a^2) = 11 \Rightarrow 12 - a^2 = 11 \Rightarrow a^2 = 1 \Rightarrow a = \pm 1$$

$$\xrightarrow{a > 0} a = 1 \Rightarrow \frac{2x}{x-1} + \frac{x+1}{x} = \frac{4x+3}{x^2-x}$$

حال معادله گویای به دست آمده را حل می‌کنیم:

$$\xrightarrow{\times x(x-1)} 2x(x) + (x+1)(x-1) = 4x+3$$

اتحاد مزدوج

$$\Rightarrow 2x^2 + x^2 - 1 = 4x + 3$$

$$\Rightarrow 3x^2 - 1 - 4x - 3 = 0 \Rightarrow 3x^2 - 4x - 4 = 0$$

$$\Delta = (-4)^2 - 4(3)(-4) = (-4)^2(1+3) = 16 \times 4 = 64$$

$$\Rightarrow x = \frac{-(-4) \pm \sqrt{64}}{2(3)} = \begin{cases} \frac{4-8}{6} = \frac{-2}{3} \\ \frac{4+8}{6} = 2 \end{cases}$$

ریشه دیگر $\frac{-2}{3}$

۲ آلیاژ اولیه شامل ۶۰ درصد قلع و ۴۰ درصد روی است. اگر

وزن کل آلیاژ m گرم باشد آن‌گاه:

$$\frac{40}{100} \times m = 300 \Rightarrow m = \frac{30000}{40} = \frac{15000}{2} = 7500 \text{ گرم}$$

پس مقدار اولیه قلع آن برابر است با:

$$\frac{60}{100} \times 7500 = 6 \times 750 = 4500 \text{ (گرم)}$$

حالا اگر x گرم قلع اضافه کنیم باید ۳۰ درصد روی و در نتیجه ۷۰ درصد قلع داشته باشیم:

$$\frac{4500+x}{7500+x} = \frac{70}{100} = \frac{7}{10} \Rightarrow 7(7500+x) = 10(4500+x)$$

$$\Rightarrow 52500 + 7x = 45000 + 10x \Rightarrow 10x - 7x = 52500 - 45000$$

$$\Rightarrow 3x = 7500 \Rightarrow x = \frac{7500}{3} = 2500 \text{ گرم}$$

۳ اگر استاد دوم در x روز این کار را انجام دهد، استاد اول

در $(x-5)$ روز و هر دو در $(x-5) - 4 = x - 9$ روز این کار را انجام خواهند داد، پس داریم:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x-5} = \frac{1}{x-9} \xrightarrow{\times x(x-5)(x-9)}$$

$$(x-5)(x-9) + x(x-9) = x(x-5)$$

$$\Rightarrow x^2 - 14x + 45 + x^2 - 9x = x^2 - 5x$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 23x + 45 - x^2 + 5x = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - 18x + 45 = 0 \Rightarrow (x-15)(x-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=15 \\ x=3 \text{ (غق)} \end{cases}$$

۲ ۸

$$A = \{x \in \mathbb{Z} \mid |x| < 2\} = \{0, 1, -1\}$$

$$f(x) = \frac{1}{2}x^2 - 1$$

$x=0$ $x=1$ $x=-1$	\rightarrow \rightarrow \rightarrow	$f(0) = \frac{1}{2}(0)^2 - 1 = -1$ $f(1) = \frac{1}{2}(1)^2 - 1 = \frac{1}{2} - 1 = -\frac{1}{2}$ $f(-1) = \frac{1}{2}(-1)^2 - 1 = \frac{1}{2} - 1 = -\frac{1}{2}$
--------------------------	---	--

$\Rightarrow f \text{ بر } D = \{-1, -\frac{1}{2}\} \Rightarrow \text{مجموع اعضا} = -1 - \frac{1}{2} = -\frac{3}{2}$

۴ ۹

$$f(x) = (|x| - 1) \in \mathbb{N}$$

$$\Rightarrow |x| - 1 \in \{1, 2, 3, \dots\}$$

$$\Rightarrow |x| \in \{2, 3, 4, \dots\}$$

$$\Rightarrow x \in \{\pm 2, \pm 3, \pm 4, \dots\}$$

$$\Rightarrow f \text{ دامنه } = \{\pm 2, \pm 3, \dots\} = \mathbb{Z} - \{0, \pm 1\}$$

$$\Rightarrow f \text{ دامنه } = \{x \in \mathbb{Z} \mid |x| > 1\} = \{x \in \mathbb{Z} \mid |x| \geq 2\}$$

۱۰ ۳ ضابطه تابع خطی به صورت $f(x) = mx + h$ است. پس داریم:

$$f(x) = mx + h$$

$f(0) = 3$ $f(1) = \frac{3}{2}$	\rightarrow \rightarrow	$3 = m(0) + h \Rightarrow h = 3$ $\frac{3}{2} = m(1) + h \Rightarrow m + h = \frac{3}{2}$
------------------------------------	--------------------------------	--

$$\Rightarrow m + 3 = \frac{3}{2} \Rightarrow m = \frac{3}{2} - 3 = -\frac{3}{2} \Rightarrow f(x) = -\frac{3}{2}x + 3$$

$$\Rightarrow f(-1) = -\frac{3}{2}(-1) + 3 = \frac{3}{2} + 3 = \frac{9}{2}$$

اقتصاد

۱۱ ۳ با افزایش درآمد، تقاضای کالای پست کاهش می‌یابد و این تقاضا به شکل **جابه‌جایی منحنی تقاضا** و حرکت آن به سمت **چپ و پایین** است.

۱۲ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) امنیت جزء **کالاهای عمومی** به شمار می‌رود که وظیفه دیگر دولت است.
 (۲) دولت‌ها با **وضع قوانین**، آگاهی‌های لازم برای دو طرف را تضمین می‌کنند.
 (۳) ارائه کالاهای عمومی مثل پارک از **وظایف دیگر دولت** است که ربطی به بهبود عملکرد بازار ندارد.

۱۳ ۲ (الف) دولت‌ها سعی می‌کنند تا با تنظیم الگوی درآمد - هزینه از وضعیت **کمبود بودجه** دوری کنند. وضعیت **مازاد بودجه** برای دولت‌ها مطلوب است؛ اما چون سخت است دولت‌ها تلاش می‌کنند تا توازن ایجاد کنند.
 (ب) اولین و مهم‌ترین هدف از دریافت مالیات، **افزایش درآمد** است.

(ج) انحصار اشکال مختلفی دارد:

- ۱- قانونی: مثل **شرکت‌های خودروبی**
- ۲- غیرقانونی
- ۳- طبیعی: مثل شرکت توانیر
- ۴- اقتصادی

۱۴ ۴ به طور کلی سه عامل برای نیاز کشورها و تمایل آن‌ها به تجارت خارجی وجود دارد:

- ۱- یکسان نبودن دسترسی به منابع و عوامل تولید
- ۲- یکسان نبودن وضعیت اقلیمی و آب و هوایی
- ۳- یکسان نبودن دسترسی به فناوری‌های تولید

۱۵ ۲ بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) نقاط بالای تعادل دچار **کمبود تقاضا (مازاد عرضه)** هستند و این موضوع به علت بالا بودن قیمت‌ها است.

(ج) نقاط زیر تعادل دچار **کمبود عرضه (مازاد تقاضا)** هستند و این موضوع ناشی از کم بودن قیمت‌ها است و با **افزایش** آن این مسئله حل می‌شود.

۱۶ ۱ (الف) در بازار هر کشوری، کالاهایی با ملیت‌های متعدد وجود دارند که نشان‌دهنده **تبادل کالا و خدمات میان کشورهای مختلف** است.

(ب) خانوار به دو شکل در بازار مشارکت دارد:

۱- خرید کالا و خدمات

۲- ارائه عوامل تولید به بازار

(ج) مالیات بر درآمد و نقل و انتقال ارث، مستقیم و مالیات بر مصرف و عوارض **گمرکی** و خدماتی، جزئی از مالیات‌های غیرمستقیم هستند.

۱۷ ۲ برای حساب کردن مالیات بر ارزش افزوده، از فرمول زیر بهره می‌بریم:

نرخ مالیاتی \times ارزش افزوده هر مرحله = مالیات بر ارزش افزوده

$$1304 = 16\% \times (3000 - 0) = 480$$

$$422 = 8\% \times (2700 - 2200 - 150) = 220$$

۱۸ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اساس مالیات بر دارایی، **ثروت مؤدی** است.

(۳) مالیات بر کالاهای **وارداتی** و صادراتی «عوارض گمرکی» و **هزینه خدمات شهرداری** تحت عنوان مالیات «عوارض خدماتی» شناخته می‌شود.

(۴) در ایران، **مشروبات الکلی تولید نمی‌شود** که بخواد از آن مالیات بر مصرف دریافت شود.

۱۹ ۱ (الف) غالباً **منافع تجارت جهانی**، برای هر دو طرف معامله است.

(ب) با فرض ثبات قیمت کالا، می‌توان **رابطه معکوس میان قیمت مواد اولیه و مقدار عرضه** در نظر گرفت.

۲۰ ۳ بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) **برخی** فعالیت‌های دولت منجر به بهبود عملکرد بازار می‌شود.

(د) دسترسی به بازارهای وسیع‌تر و سودآوری بیشتر، از مزایای تجارت موفق برای **تولیدکنندگان** است.

علوم و فنون ادبی

۲۱ ۱ منطقه رواج فارسی دری، نخست در **مشرق و شمال شرقی**

ایران بود.

۲۲ ۱ عبارت سؤال، معرف «شاهنامه ابومنصوری» است که حدود

سال **۳۴۶ قمری**، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد.

۲۳ ۴ **غزویان** برای ماندگاری حکومت نوپای خود ناگزیر شدند، زبان

پارسی را رواج دهند و دست‌کم تا پایان سلطنت مسعود، دربار آنان به وجود **شاعران بزرگ فارسی‌گوی** - که در اواخر عهد سامانی تربیت یافته بودند؛ مانند

عنصری، فرخی و منوچهری - آراسته بود.

۲۴ ۳ برخلاف گزینه (۳) شعر در این دوره، **پیچیدگی کلامی** ندارد.

یکی از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، **سادگی فکر و روانی کلام** آن است. شاعر می‌کوشد تا فکر و خیال خود را همان‌گونه که به خاطرش می‌رسد، بیان کند. شاعران این عصر، بیشتر به **واقعیت بیرونی** نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت. آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دل‌پذیر، تشبیهات گوناگون و به‌کارگیری انواع توصیف از ویژگی‌های دیگر شعر این دوره است.

۳۵ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): ضرورت تحمّل

سختی‌ها برای رسیدن به مقصود

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) طلب یاری
(۲) دشواری و خونریز بودن راه عشق
(۳) پندناپذیری عاشق

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را برای ترجمه یا مفهوم یا واژگان یا مکالمه مشخص کن
(۳۶ - ۴۲):

۳۶ ۲ ترجمه کلمات مهم: ینکسز؛ شکسته می‌شود؛ فعل مضارع

است. [رد سایر گزینه‌ها]

ضوء الشمس: نور خورشید؛ «ضوء» مفرد است. [رد گزینه (۳)]

قطرات: قطرات، قطره‌ها؛ جمع است. [رد گزینه (۳)]

الظاهرة: پدیده [رد گزینه (۳)]

کانت تُحیی: حیران (متحیر) می‌کند؛ ترکیب «کان + فعل مضارع» به صورت
ماضی استمراری ترجمه می‌شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

الناس: مردم [رد گزینه (۴)]

سنوات طويلة: سال‌های طولانی (دراز) [رد گزینه (۴)]

۳۷ ۱ ترجمه کلمات مهم: وصلنا؛ رسیدیم؛ فعل ماضی است.

[رد گزینه (۴)]

جوازات: گذرنامه، گذرنامه‌ها [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

المطار: فرودگاه [رد گزینه (۲)]

قبل خمسة أيام: پنج روز پیش [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

قال: گفت؛ فعل ماضی است. [رد گزینه (۴)]

الشرطي: پلیس [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

أهلاً بالضيوف: خوش آمدید مهمانان [رد سایر گزینه‌ها]

بطاقات الدخول: بلیط‌ها (کارت‌های) ورود (داخل شدن) [رد گزینه (۳)]

۳۸ ۳ ترجمه کلمات مهم: صديقي الحميم؛ دوست صمیمی‌ام؛

ضمير «ي» باید ترجمه شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]

أ نَسيت: آیا فراموش کرده‌ای؛ «نَسيت» فعل ماضی در صیغه مفرد مذکر
مخاطب است. [رد سایر گزینه‌ها]

بلادنا الإسلامية: کشور اسلامی ما؛ ضمیر «نا» باید ترجمه شود. [رد گزینه‌های
(۲) و (۴)]

شعوب: ملت‌ها (بی) [رد گزینه (۴)]

تختلف: فرق دارند؛ فعل مضارع مثبت است. [رد گزینه (۱)]

اللغة و اللون: زبان و رنگ [رد سایر گزینه‌ها]

۳۹ ۳ ترجمه کلمات مهم: نيام؛ خوابند / انتبهوا؛ بیدار شوند

ترجمه عبارت: «مردم در خوابند، پس هرگاه مُردند، بیدار شوند.»

۴۰ ۴ ترجمه عبارت سؤال: «و خوبی و بدی برابر نیستند، بدی را با

شیوه‌ای که بهتر است (با خوبی) پاسخ بده.»

مفهوم: «بهتر است انسان، جواب بدی را با خوبی و محبت بدهد، در این
صورت به نتیجه مطلوب‌تری می‌رسد.» این مفهوم به گزینه (۴) نزدیک است.

۴۱ ۴ أحوال ← جبال

۲۵ ۱ شعر پارسی به دست «رودکی» بنیاد نهاده شد؛ به همین سبب

او را «پدر شعر فارسی» نام نهاده‌اند.

۲۶ ۴ پس از برافتادن ساسانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی

ایران بودند. ادبیات فارسی دری هم، به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با
این دولت پدید آمد.

۲۷ ۲ واژه‌هایی که در آن‌ها صامت «و» به کار رفته: خسرو -

روشن ضمیر - ذوق

نکته: «واو» در کلماتی چون روشن، توصیف، مورد، پرتو، درو، مرو و ... صامت
محسوب می‌شود.

تلفظ این «واو» متفاوت با تلفظ «واو» به عنوان مصوّت بلند است. این تفاوت
تلفظ را در کلمه «موضوع» می‌توانید ببابید.

۲۸ ۲ تقطیع گزینه (۲):

یا	ر	م	ر	غَا	رَا	عِش	قِي	ج	گَر	خَا	ر	م	رَا		
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	
یا	ر	ث	بِي	غَا	ر	ث	بِي	خَا	ج	ن	گَهِ	دَا	ر	م	رَا
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

بررسی الگوی هجایی سایر گزینه‌ها:

(۱) -U--/-U--/-U--/-U--

(۳) --U-/U-U/U--U-/U-U/U

(۴) --U-/U-/U-/U-/

۲۹ ۳ خانگی ← خا: - | ن: | ا: | گ: -

دست ← دست: - |

تنهایی ← تن: - | ها: - | بی: -

بررسی سایر واژه‌ها:

ایمان ← ای: - | مان: -

خاتمه ← خا: - | ت: | ا: | م: |

استوار ← اس: - | ت: | ا: | وار: -

۳۰ ۴ وزن گزینه (۴): فعولن فعولن فعل

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: فعولن فعولن فعولن

۳۱ ۱ هجاهای کوتاه در بیت: دِمدام با تو می‌گفتم که با او جانمایی

داری / کز آن جانب که او باشد صبا عنبرفشان آید

۳۲ ۱ تعداد و نوع هجاهای در گزینه (۱):

--U--/U--/U--/U--

تعداد و نوع هجاهای مشترک در سایر گزینه‌ها:

-U--/U--/U--/U--

۳۳ ۲ تقطیع بیت سؤال:

زین	دَسَبَت	كِي	دِي	دَا	رَا	ث	دِل	مِي	بِ	زَا	دَر	دَسْت
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
تر	سَم	نَ	بَ	رَم	عَا	قِي	بَ	تَر	دَس	تِ	ث	جَا
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-

۳۴ ۲ مفهوم گزینه (۲): اتحاد، کلید موفقیت است.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: دشواری راه عشق و ساده‌انگاری عاشق در
ابتدای راه.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) در ایران باستان، وضعیت تاریخ‌نگاری مانند یونان و روم مطلوب نبوده و مورخان بزرگی یا به عرصه نگذاشته‌اند.

۲) شاید یکی از دلایل ضعف تاریخ‌نگاری در آن دوره، این باشد که سنت شفاهی، بسیار مقبول‌تر و پسندیده‌تر از سنت کتابت بوده است.

۴۵) ۴

در اوایل قرن بیستم، آثار تمدنی کهن در جزیره کرت واقع در جنوب یونان کشف شد. این تمدن به واسطه مینوس، شاه افسانه‌ای آن جزیره، تمدن مینوسی نامیده شد. مینوسیان قرن‌ها پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان، شهرهای خود را پایه‌گذاری کرده بودند. آنان قومی دریانورد بودند و با مصر و دیگر مناطق همجوار خود، روابط بازرگانی داشتند. بقایای کاخ شاهی مینوسیان، حکایت از قدرت، رفاه و معماری پیشرفته آنان دارد. به احتمال زیاد، تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مینوسیان قرن‌ها پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان، شهرهای خود را پایه‌گذاری کرده بودند.

۲) این گزینه مربوط به دولت - شهر آتن است. مینوسیان قومی دریانورد و تاجر بودند.

۳) این تمدن به واسطه مینوس، شاه افسانه‌ای آن جزیره، تمدن مینوسی نامیده شد.

۴۶) ۳

جمهوری رم، سیاست توسعه‌طلبانه نظامی گسترده‌ای را در خارج از مرزهای شبه‌جزیره ایتالیا آغاز کرد. از این رو، سلسله جنگ‌های بزرگی میان آن جمهوری از یک سو و حکومت کارتاژ و پادشاهان مقدونی، از سوی دیگر، رخ داد. رومیان رقیبان خود را شکست دادند و بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن مسلط شدند. رومیان با لشکرکشی به سرزمین‌های شرق دریای مدیترانه در غرب آسیا، بقایای حکومت سلوکیان را برانداختند و به سوی ایران پیشروی کردند. تنها حکومت اشکانی بود که در مقابل سپاه قدرتمند روم ایستادگی کرد و مانع پیشروی بیشتر آنان به سوی ایران شد.

۴۷) ۳

مردم هر دولت - شهر، یکی از خدایان مستقر در المپ را به عنوان ایزد نگهبان شهر خود ستایش می‌کردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) آتنا «ایزدبانوی خرد» بوده است.

۲) یونانیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند. مهم‌ترین این خدایان، دوازده خدایی بودند که در کوه آلمپ جای داشتند. یعنی خدایان یونانیان منحصر به دوازده خدای المپ نبود.

۴) بازی‌های المپیک در دولت - شهر المپیا برگزار می‌شد، نه آتن.

۴۸) ۴

برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در معماری و مجسمه‌سازی تبلور یافت.

۴۹) ۳

حکومت هخامنشی در جریان این جنگ‌ها، به طور پنهانی به اسپارت کمک مالی می‌کرد (نه دو طرف جنگ).

در آن زمان دولت - شهرهای مختلف یونانی به دو گروه رقیب و دشمن تبدیل شده بودند که آتن بر یکی و اسپارت بر دیگری فرمان می‌راند (گزینه ۱). در فاصله ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق.م. سلسله جنگ‌هایی میان دو گروه رقیب رخ داد که به جنگ‌های پلوپونزی مشهور است (گزینه ۲). حکومت هخامنشی در جریان این جنگ‌ها به طور پنهانی به اسپارت کمک مالی می‌کرد. جنگ‌های پلوپونزی سرانجام با پیروزی اسپارت پایان یافت. در همان دورانی که دولت - شهرهای یونانی سرگرم رقابت و جنگ بودند، قدرت جدیدی در مرزهای شمالی یونان یعنی مقدونیه در حال ظهور بود. فیلیپ دوم، شاه مقدونیه، با تشکیل ارتشی نیرومند از طوایف جنگجوی مقدونی، دولت - شهرهای خسته و متفرق یونان را مطیع خود کرد و بر این کشور مسلط شد (گزینه ۴).

۴۲) ۱ ترجمه عبارت سؤال: «تعداد همراهان چندتاست؟»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) شش تا: دو برادر و چهارتا از دوستانم.

۲) پنج تا: پدر و مادرم، دو خواهرم و دو دخترم. (۶ نفر هستند).

۳) هفت تا: دو همکارم، معلمم، پدر بزرگ و مادر بزرگم و این دو پیراهن. (پیراهن نمی‌تواند همراه باشد هم‌چنین تعدادشان روی هم‌رفته هشت تا است در حالی‌که نوشته هفت تا!!!)

۴) چهار تا: خانواده‌ام به اضافه خانواده دوستم. (عددی را نمی‌توان برداشت کرد که هر خانواده چند نفر است؟)

گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۴۵ - ۴۳):

۴۳) ۳

«لا یَجُوزُ» فعل ثلاثی مجرد است.

دقت کنید: «الإصرار» مصدر ثلاثی مزید در باب «إفعال» است نه فعل ثلاثی مزید.

۴۴) ۲

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) «يَسْحَبُ» (می‌کشد) و «يَأْخُذُ» (می‌برد): ۲ تا

۲) «يُرْسِلُ» (می‌فرستد)، «تُثَبِّرُ» (برمی‌انگیزد) و «يَسْبِطُ» (می‌گستراند): ۳ تا

۳) «يَأْمُرُ» (فرمان می‌دهد) و «لَا يَسْتَبْوَا» (دشنام ندهند): ۲ تا

۴) «يُزْرِعُ» (می‌کارد) و «يَحْصُدُ» (درو می‌کند): ۲ تا

۴۵) ۲

إِنْفَعَال ← إفتعال؛ «إنتفع» از ریشه «نفع» فعل ماضی در باب «افتعال» است.

تاریخ

۴۶) ۴

ایرانیان تا دو قرن پیش و قبل از رمزگشایی و خوانده شدن خط میخی و آغاز کاوش‌های باستان‌شناسی، آگاهی و درک محدودی از تاریخ و تمدن باستانی خود داشتند. تا آن زمان، مورخان ایرانی بر پایه ترجمه خدای‌نامه‌های متعلق به دوران ساسانی و نیز داستان‌های شاهنامه فردوسی، تاریخ ایران در عهد باستان را می‌نوشتند. در واقع، نوشته‌های آنان، ترکیبی از افسانه و واقعیت بود. این مورخان، تاریخ عصر باستان را به چهار دوره تقسیم می‌کردند. مطالب مربوط به سلسله‌های پیشدادیان و کیانیان آمیخته با افسانه‌های کهن بود؛ درباره اشکانیان مطالب بسیار کم و محدود به بعضی اسامی بود؛ ولی در خصوص ساسانیان اطلاعات و آگاهی‌های تاریخی قابل توجهی وجود داشت.

۴۷) ۱

سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان هستند.

توجه: تاریخ هرودت از منابع نوشتاری «غیرایرانی» به شمار می‌رود.

۴۸) ۱

سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم، شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان را بازگو می‌نماید.

توجه: خدای‌نامه‌ها از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند و در حقیقت، تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی بودند.

۴۹) ۱

پرستش ایزدمهر (میترا) در قلمرو روم رواج یافت و بر فرهنگ و هنر رومی تأثیر چشمگیری گذاشت.

۵۰) ۴

اگرچه ایرانیان در عصر باستان، هم‌چون یونانیان و رومیان، در نوشتن کتاب‌های تاریخی موفق نبودند، اما شواهد و قرائن زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد ثبت و ضبط وقایع و حوادث مهم، مورد توجه بوده است و دبیران مخصوصی به این کار اشتغال داشته‌اند.

جامعه‌شناسی

۶۶ ۳ جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.

جهان اساطیری، طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند.

۶۷ ۲ منظور از جهان متجدد، غرب بعد از رنسانس یعنی جهان غرب چهارصد سال اخیر است.

قسمت دوم گزینه‌های (۳) و (۴) به جهان سکولار و دنیوی اشاره دارند و قسمت دوم گزینه‌های (۱) و (۲) به جهان معنوی مربوط هستند با این تفاوت که قسمت اول گزینه (۱)، نادرست است.

۶۸ ۳ رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر جامعه و طبیعت را گسترش عقلانیت ابزاری می‌گویند و شعر «قوت افرونگ از علم و فن است / از همین آتش، چراغش روشن است» نیز به ویژگی گسترش عقلانیت ابزاری اشاره دارد.

با افول علومی که از روش‌های فراتجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری، از دست می‌رود.

۶۹ ۲ هر جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان فراهم می‌کند و ممکن است ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دیگر بشر را نادیده بگیرد.

فرهنگ اساطیری، محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

جهان دنیوی یا فرهنگ سکولار، ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها را به فراموشی می‌سپارد.

جهان اساطیری با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.

در جهان توحیدی، طبیعت موجودی زنده و آیت و نشانه خداوند حکیم و به خواست او مسخر انسان است.

۷۰ ۴ جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید اما پس از پدید آمدن، پیامدها و الزاماتی را ایجاد می‌کند (به دنبال می‌آورد) که وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست.

ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند.

هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

۷۱ ۳ به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی، خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، آرمان اجتماعی می‌گویند.

علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

عبارت «به تدریج قلمرو واقعی از قلمرو آرمانی فاصله گرفته و تشخیص حق یا باطل بودن آن، دشوار می‌شود» نادرست است، زیرا اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله قلمرو آرمانی و قلمرو واقعی کاهش می‌یابد.

۷۲ ۱ مردمی که در یک جهان اجتماعی زندگی می‌کنند، اهداف و ارزش‌های مشترکی دارند و برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند و ارزش‌ها، راهنمای کنش

اعضای جهان اجتماعی‌اند.

جغرافیا

۵۶ ۴ کوه‌های البرز از تنگه منجیل شروع شده و در امتداد غربی - شرقی تا کوه‌های شاه‌کوه در نزدیکی شاه‌رود و گردنه خوش بیلاق ادامه دارند.

۵۷ ۲ کوه‌های شمال خراسان، به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند. از رشته‌کوه‌های مهم آن، می‌توان هزارمسجد، آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد.

۵۸ ۳ اگر سه نقطه کوه جغتای در خراسان رضوی، گردنه آوج در استان قزوین و قله کوه بزمان یا خضر زنده در سیستان و بلوچستان را به یک‌دیگر وصل کنید، مثلثی تشکیل می‌شود که منطقه کوهستانی مرکزی نامیده می‌شود.

۵۹ ۲ «هوا» به حالت آبی و زودگذر جو گفته می‌شود. کارشناسان هواشناسی با توجه به نوع توده‌های هوا، سرعت و جهت آن‌ها می‌توانند وضعیت هوا و تغییرات آن را برای روزهای آینده پیش‌بینی کنند.

۶۰ ۲ عوامل مؤثر در آب و هوای ایران:

۱- موقعیت جغرافیایی (عرض جغرافیایی - قرارگیری ایران در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای - فاصله از منابع رطوبتی و دریاها)

۲- میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها

۳- ورود توده‌های هوا به کشور

۶۱ ۳ توده‌های هوایی که در دوره سرد سال وارد کشور می‌شوند: توده هوای سرد و خشک سیبری، توده هوای مرطوب غربی و توده هوای سودانی. مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران، توده هوای مرطوب غربی است که در دوره سرد سال وارد کشور شده و موجب ریزش برف و باران و تأمین آب می‌شود.

۶۲ ۳ از آن‌جا که میانگین سالانه بارش، دما و رطوبت هوا در نقاط مختلف کشور یکسان نیست، موجب شده است کارشناسان، اقلیم کشور را به چهار ناحیه مختلف آب و هوایی (گرم و خشک، کوهستانی، گرم و شرجی و معتدل خزری) تقسیم کنند.

۶۳ ۴ انواع آب و هوای ایران و ویژگی‌های اصلی آن‌ها:

آب و هوای گرم و خشک ← بارش کم و خشکی هوا - اختلاف شدید دما - فقر پوشش گیاهی - تبخیر و تعرق زیاد

آب و هوای کوهستانی ← افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع - میانگین دمای پایین - بارندگی اغلب به صورت برف

آب و هوای گرم و شرجی ← بارندگی اندک - رطوبت نسبی بالا - میانگین دمای بالای سالیانه

آب و هوای معتدل خزری ← بارندگی زیاد - اعتدال دما در طول سال - پوشش گیاهی غنی

۶۴ ۱ بین عرض‌های جغرافیایی و میزان تابش خورشید، رابطه معکوس برقرار است؛ یعنی در مناطق جنوبی کشور که در عرض‌های پایین جغرافیایی قرار دارند (به خط استوا نزدیک‌ترند) مقدار تابش خورشید بیشتر و هوا گرم‌تر است ولی در مناطق شمالی کشور که در عرض‌های بالای جغرافیایی قرار دارند، مقدار تابش خورشید کم‌تر و هوا سردتر است.

۶۵ ۳ ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آبرفت از مهم‌ترین علل پیدایش جلگه‌ها می‌باشند.

۷۸ | ۳ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) تعریف لغوی است.
- (۲) تعریف از طریق ذکر مصادیق است.
- (۳) تعریف مفهومی است. (پرنده، عام و پستانداری که شب‌ها پرواز می‌کند، خاص است.)
- (۴) تعریف از طریق ذکر مصادیق است.

نکته: گاهی تشخیص انواع تعاریف مشکل است، در این شرایط کافی است بررسی کنید در تعریف کدام یک از حیطه‌های مفهوم، مصداق یا لفظ مورد توجه قرار گرفته‌اند. در گزینه دوم، مصداق خارجی کشور نپال، در کنار پاکستان است، پس تعریف از طریق ذکر مصادیق استفاده شده است.

۷۹ | ۱ ایراد واضح نبودن تعریف، ممکن است در اثر معلومات زیاد گوینده و استفاده از واژگان دشوارتر از فهم مخاطبین رخ دهد. در گزینه (۱)، از استعاره و واژگان دشوارتر از مجهول در تعریف استفاده شده، پس واضح نیست. (ترازوی اندیشه، استعاره از منطق است.)

۸۰ | ۲ استدلالات‌های استقرایی و قیاسی تفاوت‌هایی دارند اما

- (۱) مقدمات یک قیاس و استقرا می‌توانند یقینی و یا غیر یقینی باشند.
- (۲) مقدمات استقراها همواره جزئی و مقدمات قیاس‌ها همواره کلی است، اما این مورد اصلی‌ترین تفاوت میان قیاس و استقرا نیست.
- (۳) قیاس و استقرا هر دو در علوم مختلف کاربرد دارند.

۸۱ | ۳ استقرای تمثیلی، بر مبنای شباهت دو امر جزئی است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) استقرای تعمیمی است، زیرا مبنای آن تخمین وضعیت هوای امسال براساس یک سال گذشته است.
- (۲) قیاس است، زیرا نتیجه آن قطعی است.
- (۳) استقرای تمثیلی است، زیرا حکم میمون را بر مبنای شباهت به انسان تسری داده است.
- (۴) استقرای تعمیمی است، زیرا مبنای آن تخمین وضعیت سلامت افراد بیشتر بر مبنای وضعیت سلامت افرادی است که واکسن روی آن‌ها تست شده است.

۸۲ | ۳ تمثیل و استقرای تمثیلی متفاوت هستند.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) استقرای تمثیلی استدلالی است که برای رسیدن به نتیجه از تمثیل استفاده می‌کند.
- (۲) همان‌طور که گفته شد، تمثیل و استقرای تمثیلی متفاوت‌اند و تمثیل در توضیح و فهم مطالب به کار می‌رود که مفید است اما استقرای تمثیلی در صورت عدم رعایت شرایط آن، ممکن است مفید نباشد.
- (۳) استقرای تمثیلی تحت هیچ شرایطی قطعی نمی‌شوند و در هر صورتی احتمالی هستند، بلکه با بیشتر بودن وجه شباهت میان آن‌ها، تنها قوت آن استدلال‌ها بیشتر می‌شود.
- (۴) تمثیل در ادبیات، روان‌شناسی و صنایع هوایی کاربرد دارد.

۷۳ | ۲ ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد.

حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییر پذیرند.

۷۴ | ۱ حق و باطل بودن هر بخش (لایه) از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود و حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها، براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.

۷۵ | ۳ حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت. علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد. جوامع مختلف، هنجارها و اعمال خود را براساس عقاید و ارزش‌های حقیقی سامان می‌دهند و آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد می‌نمایند. برنامه‌ریزان فرهنگی، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را از طریق تعلیم و تربیت فراهم می‌کنند.

منطق

۷۶ | ۳ برای کاهش خطاهای ذهنی، نیازی نیست همه مفاهیم در علم منطق تعریف شوند بلکه با یادگیری قواعد تعریف صحیح، می‌توان هر زمانی که نیاز بود، به تعریف دقیقی از مفاهیم پرداخت و از خطاهای ذهنی در امان بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) گاهی ریشه اصلی اختلافات علمی ناشی از مشخص نبودن مفاهیم و نداشتن تعریفی دقیق از آن‌هاست.
- (۲) در تمام علوم از اصطلاحات تخصصی خاصی استفاده می‌شود که در همان علم تعریف می‌شوند.
- (۳) یادگیری شیوه صحیح تعریف کردن، ما را از دچار شدن به بسیاری از خطاهای ذهن در امان می‌دارد.

۷۷ | ۴ در تعریف از طریق ذکر مصادیق ممکن است از هر کدام از حالات‌های زیر استفاده شود:

نشان دادن نمونه خارجی آن مفهوم	←	عین مفهوم را به فرد نشان دهیم.
مصداق آوردن در تعریف	←	در تعریف عام، مثال‌های خاص بزنیم.
تشبیه کردن به مفاهیم نزدیک	←	استفاده از «مثل، مانند، همچون و ...»
نشان دادن عکس یا تصویر	←	تصویر مفهوم را به فرد نشان دهیم.
ذکر چند اسم یا نمونه	←	از مفهوم، چند نمونه ذکر کنیم.
علائم رانندگی و تابلوها و ...	←	در هر تابلو، یک تعریف وجود دارد.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) تعریف از طریق ذکر مصادیق است؛ مثل «انسان: افرادی مثل آیدا و مهسا»
- (۲) تعریف از طریق ذکر مصادیق است؛ مثل «تشت: چیزی شبیه به کاسه است.»
- (۳) تعریف از طریق ذکر مصادیق است؛ مثل «تابلوی پارک ممنوع»
- (۴) تعریف مفهومی است؛ مثل «انسان: حیوان ناطق و متفکر و ابزار ساز»

۸۳ | ۴ در این استدلال، تعداد نمونه‌ها (۷ روز گذشته) نسبت به جامعه آماری مناسب است و نمونه‌ها بیانگر همه طیف‌ها (مازندران و گیلان) هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نمونه‌ها دربرگیرنده همه طیف‌ها نیستند و سایر کلاس‌ها در این نظرسنجی شرکت نکرده‌اند.

(۲) تعداد نمونه‌ها (دو محله) نسبت به کل جامعه آماری (ایران) مناسب نیستند - نمونه‌ها تصادفی نیستند و از قبل انتخاب شده‌اند - نمونه‌ها دربرگیرنده همه طیف‌ها نیستند و صرفاً محله‌های شمالی تهران انتخاب شده‌اند.

(۳) تعداد نمونه‌ها (دو محله) نسبت به کل جامعه آماری (کل کشور) مناسب نیستند.

۸۴ | ۲ شباهت استقرای تعمیمی و استقرای تمثیلی:

(الف) نتیجه هر دو احتمالی است.

(ب) مقدمات هر دو جزئی است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) نتیجه استدلال‌های استقرایی می‌تواند درست یا نادرست باشد.

(۲) مقدمات استقرای تمثیلی و استقرای تعمیمی، جزئی است.

(۳) مبنای استقرای تعمیمی، تخمین و مبنای استقرای تمثیلی، شباهت میان دو امر جزئی است.

(۴) نتیجه استقرای تمثیلی، جزئی اما نتیجه استقرای تعمیمی، کلی است.

۸۵ | ۱ در عبارت گزینه (۱) با بررسی و رد کردن فرضیه‌ها در ذهن، به

این نتیجه رسیدیم که او پزشک است:

او قصاب و خلبان نیست، زیرا آن‌ها در بیمارستان مشغول به کار نیستند، آشپز هم نمی‌تواند باشد، زیرا آشپز در این قسمت بیمارستان کار نمی‌کند؛ پس احتمالاً پزشک است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) کودک بر مبنای شباهت لباس پزشک و قصاب، حکم یکی را به دیگری تسری می‌دهد، پس استقرای تمثیلی است.

(۳) استقرای تعمیمی است.

(۴) فرد بر مبنای شباهت سایه و روح، حکم یکی را به دیگری تسری می‌دهد؛ پس استقرای تمثیلی است.